

Mikael Bergstrand

De mooiste handen van Delhi

Vertaald door Corry van Bree

SIGNATUUR

2012

Nou, wat vind je ervan? Is de salon niet mooi geworden na de make-over?’

Ik knik en glimlach. Salon Cissi ziet er nagenoeg hetzelfde uit. Ik ken niemand die zo graag voortdurend verandert en daar tegelijkertijd zo verschrikkelijk slecht in is als Cissi. De witte bank, die de laatste keer dat ik hier was links van een yuccapalm stond, heeft nu een rode hoes en staat rechts van een ficus benjamina. Ik weet het niet helemaal zeker, maar ik geloof dat de brunette met het androgynse pagekapsel op de ingelijste poster achter de toonbank eerder een blondine met een androgyn pagekapsel was.

‘Het licht is heel anders met de nieuwe verf, vind je niet?’

Cissi kijkt met een verwachtingsvolle blik onder haar kaarsrechte pony naar me. Als ik haar niet zou kennen, zou ik zeggen dat ze me doet denken aan een onschuldig, nieuwsgierig kind.

‘Absoluut,’ zeg ik en ik zoek vergeefs in mijn herinnering naar de vorige kleur, die hoogstens twee nuances af kan liggen van de geelwitte kleur die de muren nu bedekt.

‘Je bent afgevallen,’ zegt Cissi.

‘Ja, een paar kilo.’

‘Mooi. Het geeft je gezicht een mannelijkere uitstraling.’

‘Dank je,’ zeg ik terwijl ik me even afvraag of ik er in haar ogen vroeger uitzag als een vetgemeste sukkel.

Ruim elf jaar geleden stapte ik voor het eerst bij Salon Cissi in de Östergatan in Malmö binnen met de onduidelijke opdracht van mijn toenmalige vrouw Mia om mezelf te moderniseren. Een halfuur later liep ik een paardenstaart armer naar buiten. Ik was bestolen van mijn identiteit.

De paardenstaart was vanaf het eind van mijn tienerjaren mijn trouwe metgezel, mijn troostdekentje dat ik rond mijn vingers draaide als ik zenuwachtig was en waarop ik sabbelde op momenten dat niemand me zag. En nu was het een welbespraakte kapster op de een of andere onverklaarbare wijze gelukt me over te halen

die navelstreng door te knippen. Ik rouwde ongeveer een week om het verlies. Maar Mia was blij met het resultaat en toen de schok en het verdriet waren afgezakt, verzoende ik me met mijn nieuwe achterovergekamde haar. Ik leek ermee op vrij veel andere veertigjarige mannen in mijn genre, mannen die met tegenzin hadden ingezien dat ze niet konden blijven doen of ze jongens waren, maar die toch wilden uitdragen dat er nog wat rock-'n-roll achter het beginnende bierbuikje school. Mannen die zogenaamd creatieve beroepen hadden en die, als ze een colbertje droegen, meestal een versleten ribfluwelen variant kozen met een zwarte coltrui eronder. Mannen die banaal veel op elkaar leken. En toch beschouwde ik Cissie op dat moment – met de nietsontziende schaar in haar behendige handen – als de meest innovatieve kapster ter wereld.

Vandaag weet ik dat het niet meer dan een illusie was, dat het afknippen van de paardenstaart bepaald was door Mia. Cissi vertelde me dat vier maanden en zeventien dagen na de scheiding (die een feit was op 9 oktober 2000). Ze zei dat ze zich schaamde dat ze het niet eerder had verteld, maar ik merkte dat ze er stiekem een beetje van genoot.

Ik ben mijn haar blijven knippen en ik heb nog steeds hetzelfde kapsel. Mijn haar is iets grijzer en aanzienlijk dunner geworden. De grenzen verplaatsen zich doelbewust naar boven en naar binnen, als een oprukkend leger dat zijn vijanden vanaf twee flanken aanvalt. Hopelijk houdt de verdediging nog een paar jaar stand. Een achterovergekamd kapsel heeft tenslotte een haargrens nodig die niet helemaal gecapituleerd heeft.

‘Zullen we deze lengte ongeveer aanhouden?’ vraagt Cissi terwijl ze met haar hand een decimeter lengte in mijn nek aanwijst. ‘Het is heel, heel lang geworden.’

Er klinkt verwachting in haar stem, alsof haar opmerking ervoor zal zorgen dat ik wat mededeelzamer word.

‘Ja, dat is goed,’ zeg ik en ik strek me uit naar de tijdschriften die op een kleine plank onder de spiegel liggen. Na drie vrouwen tijdschriften vind ik een beduimd exemplaar van het mannentijdschrift *Slitz* in de stapel. Ik heb er eerder in gelezen, zie ik als ik bij een artikel kom dat erover gaat hoe je een feministe moet versieren en op haar rug moet krijgen. De boodschap van de schrijver is dat je er niet op in moet gaan als de feministe haar theorieën over de patriarchale structuren in de samenleving begint te spuien, maar

dat je een beetje moet brommen en ontwapenend en tegelijkertijd superieur moet glimlachen. Hoe ik ook mijn best doe, ik kan me niet voorstellen hoe zo'n glimlach eruit moet zien.

Ik blader verder en kijk vier seconden naar de middenpagina met de pin-up. Dat is lang genoeg om niet als preuts beschouwd te worden en kort genoeg om geen oude snoeper te lijken.

'Göran Borg! Wat heb je mooie handen! Heb je een manicure gehad?'

Cissi's uitroep overrompelt me. Ik voel hoe de blos zich razendsnel over mijn wangen verspreidt en mijn ontblote oren gloeien als chilipeper.

De regen slaat tegen het raam. Het ruikt naar rotte eieren in de salon. Zwak maar toch duidelijk onder de sluier van haarwater en parfum. Haarchemicaliën ruiken naar rotte eieren. Mia rook naar rotte eieren toen ze op een dag thuiskwam met witgeblondeerd haar. Dat was zeven maanden en zes dagen voordat we scheidden. Ik had toen al moeten beseffen wat er aan de hand was. Een vrouw van boven de veertig probeert niet ineens om eruit te zien als Marilyn Monroe als ze daar geen goede reden voor heeft.

Ik heb tot nu toe niemand ontmoet wie het is gelukt om Marcel Prousts kolossale *Op zoek naar de verloren tijd* uit te lezen. Ik betwijfel of zelfs iemand van mijn fatsoenlijke literaire vrienden verder is gekomen dan de beroemde scène in het eerste deel waarin de schrijver zijn madeleine in lindebloesemthee doopt en daardoor teruggaat in de tijd. Het is waarschijnlijk een van de meest geplagieerde schrijverstrucs van de afgelopen eeuw om door een geur of een smaak herinneringen tot leven te wekken die het begin van het verhaal vormen.

Ik ben toch van plan daar nu gebruik van te maken. We gaan terug naar de tijd waarin alles begon. Naar een grijze, winderige dag in januari, precies een jaar geleden.

12 januari 2009

1

Het rook licht naar rotte eieren in Salon Cissi. ‘Dat kapsel staat je fantastisch! Je huid krijgt een prachtige glans en je ogen komen beter tot hun recht.’

De vrouw van middelbare leeftijd straalde terwijl ze naar de kassa liep om te betalen.

‘Als je een shampoo wilt om je haar te beschermen en de kleur te behouden kun je tussen deze twee kiezen,’ zei Cissi terwijl ze twee plastic flacons op de toonbank zette.

De vrouw bekeek de flacons van alle kanten terwijl Cissi nog twee flessen pakte en ernaast zette.

Typisch iets voor vrouwen om alles van alle kanten te bekijken, dacht ik.

Het eindigde ermee dat de vrouw van middelbare leeftijd alle vier de flacons plus drie andere haarverzorgingsproducten kocht voordat ze eindelijk haar jas aantrok, een tevreden blik in de spiegel wierp, haar capuchon over haar haar schoof en naar buiten liep. Cissi keek haar na terwijl ze zoals altijd de afgeknipte haarplukken bij elkaar veegde en naar mij knikte dat ik op de kappersstoel mocht gaan zitten.

‘Dat is een vrouw in de menopauze die beslist terugkomt,’ zei ze en ze glimlachte door het raam naar de vrouw, die nu op de stoep voor de salon stond. Ondanks de snijdende wind en de priemende regen had ze nog steeds een zonnige glimlach rond haar mond.

‘De henna is tegen het grijze haar en de opgeknipte nekpartij tegen de opvliegers. Het slaat altijd aan. Vrouwen in de overgang zijn gek op dat kapsel. Kijk eens hoe gelukkig ze eruitziet,’ ging Cissi verder. Ze zwaaide vrolijk naar de vrouw.

Ik lachte zwakjes terwijl Cissi de kapmantel om me heen sloeg, deed mijn ogen een paar seconden dicht en voelde me een pop in een cocon. Tijdens mijn regelmatige bezoeken aan de salon was er een soort vertrouwen tussen ons gegroeid. Ik vertelde gemene anekdotes over mijn jongere collega’s op het werk, die een hopeloos

beseft van historie hadden, en zij maakte gemene grappen over haar vrouwelijke klanten van middelbare leeftijd. Onze relatie was echter verre van ongecompliceerd. Het gevoelige punt was Mia, die net als ik nog steeds klant was bij Cissi.

‘Ik heb gehoord dat Mia en Max over een paar weken naar Thailand gaan,’ zei ze.

Mia en Max. Het klonk als twee Duitse stripfiguren uit de jaren dertig, gekleed in uniformen van de Hitlerjugend.

‘Ja, dat vertelde ze toen we elkaar de laatste keer spraken.’

‘Wat moet het fantastisch zijn om dit akelige weer te kunnen achterlaten. Hemel, ik heb zo’n hekel aan dit jaargetijde.’

‘Ja, het is heel triest.’

‘Ik heb gehoord dat de kinderen ook meegaan.’

‘Nou, “kinderen”, je kunt ze inmiddels wel als volwassenen beschouwen.’

Cissi giechelde en knipte een paar keer met de schaar in de lucht voordat ze aan mijn haar begon.

‘Ik heb gehoord dat ze een heel luxe hotel hebben geboekt.’

Als ze nog één keer ‘ik heb gehoord’ zegt, dan ruk ik de schaar uit haar hand en knip ik haar oren af zodat ze nooit meer iets kan horen, schoot het door mijn hoofd.

Cissi veranderde van gespreksonderwerp. Een van haar talenten was haar feilloze timing, waardoor ze nooit langer over Mia praatte dan ik kon verdragen. De rest van de knipbeurt praatten we achtereenvolgens over Elisabet Höglund, George Bush en Linda Skugge. Vraag me niet waarom, maar het leek op de een of andere manier logisch. Intussen was er een vrouw van in de dertig de salon binnengekomen, die Cissi begroette en op de witte bank ging zitten. Ik gluurde een paar keer via de spiegel naar haar. Ze was heel mooi en had lange, rode krullen. Niet met behulp van henna, maar haar eigen kleur.

Nadat ze me had geknipt, probeerde Cissi een pot haargel met wetlook aan me te verkopen. Ik weigerde vriendelijk maar beslist.

‘Zien we elkaar over twee maanden weer?’ vroeg ze.

‘Jazeker,’ zei ik en ik gaf een tikje op haar arm.

Toen ik op straat stond keek ik door het raam de salon in. De mooie vrouw was op de kappersstoel gaan zitten. Cissi veegde mijn haar bij elkaar. Ze stak een hand op en zwaaide vrolijk naar me. Haar lippen bewogen. Het was heel duidelijk dat ze iets tegen haar

nieuwe klant zei en plotseling begreep ik dat ze over mij praatte. Ik kon haar schelle stem natuurlijk niet horen, maar in mijn hoofd klonk de tekst: 'Dat is zo'n te dikke vijftigplusser die denkt dat hij cool is. Achterovergekamd haar slaat altijd aan. Mannen zijn daar gek op. Het verbergt de kale kruin en de lengte in de nek bedekt het rughaar.'

Dat zei ze ongeveer. Het onaangename gevoel dat er iets uit mijn handen glipte stroomde door me heen. Een gevoel dat werd versterkt door de snijdende wind.

Het lukte me om een taxi aan te houden en ik ging ineengedoken op de achterbank zitten. Toen we het Gustav Adolfsplein passeerden zag ik de man met de kromme rug, die ondanks de regen ook vandaag aan het begin van de voetgangerspromenade stond. Hij leunde op zijn rollator en droeg een T-shirt waarop met een viltstift in een onregelmatig handschrift de tekst ORGANISATIES VOOR PSYCHISCHE ZORG MOETEN OPGEHEVEN WORDEN was geschreven. Hij leek een symbool voor het absolute masochisme. Niemand van de andere mensen, die gedwongen waren in het vreselijke weer naar buiten te gaan, schonk aandacht aan zijn uitgestoken hand met de natte, gekreukte pamfletten.

De taxi bracht me naar De kleine Italiaan, een eenvoudig buurtrestaurant in een oude fietsenkelder in Lorensborg, op gepaste afstand van de beter bezochte lunchrestaurants in de stad, waar het risico om iemand van mijn werk tegen te komen groter was. De restauranteigenaar was inderdaad klein, maar heette Ljubomir en was geen Italiaan maar een Servische pizzabakker die zijn menukaart had uitgebreid met een aantal Italiaanse gerechten. Het eten was lekker, maar eerder Balkanees dan Italiaans. In bijna alles wat geserveerd werd was een zweem *ajvar* te proeven.

Ik bestelde pasta pesto, saltimbocca, twee kleine glazen licht bier en twee simpele espresso's, zodat het op de bon een klantenlunch leek. Eén keer per maand gunde ik mezelf zo'n uitgebreide lunch in mijn eentje, bij wijze van niet-officiële secundaire arbeidsvoorwaarde. Tot nu toe had de verantwoording ervan nooit problemen opgeleverd en ik had ook geen gewetensbezwaren over mijn gewoonte. De restaurants die ik koos waren naar verhouding goedkoop en min of meer de kers op de taart die je na zo'n lang dienstverband waard was, redeneerde ik.

Deze keer had ik na de maaltijd niet het gebruikelijke tevreden gevoel, maar had ik in plaats daarvan een zware klomp in mijn

maag toen ik weer in een taxi zat, op weg naar kantoor om nog een paar uur te werken. Het regende inmiddels nog harder.

Ik was de oudste werknemer van het bedrijf en de enige die vijftientig jaar geleden de start had meegemaakt. Toen heetten we Smart Publishing en deden we alles, van copywriting tot interviews en reportages in glossy zakenbladen. Nu heetten we Kommunikatörerna en hielden we ons bijna uitsluitend bezig met de externe en interne communicatie van verschillende bedrijven en overheidsafdelingen. Websites en personeelstijdschriften waar geen papier aan te pas kwam. Hoe sexy was dat? Het enige flitsende aan Kommunikatörerna was het kantooradres in Västra Hamnen, het oude werf- en industriegebied bij de haven dat was veranderd in Malmö's hotspot en speelterrein van architecten, met de gedraaide wolkenkrabber Turning Torso van de Spanjaard Calatrava als het vanzelfsprekende middelpunt.

Mijn kantoor bevond zich in een gebouw naast de spectaculaire toren, achter grote getinte ramen op de begane grond, zodat voorbijgangers alleen onze silhouetten zagen als we over onze toetsenborden en laptops gebogen zaten.

Het was zo ver verwijderd van glamour als maar mogelijk was, maar er kleefden toch een aantal niet onbelangrijke voordelen aan mijn baan. Ik ging bijvoorbeeld vaak naar onze klanten toe, wat betekende dat ik zelf mijn werkdag kon indelen. En ook als ik op kantoor was, had ik als langjarige werknemer bepaalde onuitgesproken privileges, zoals iets langere lunchpauzes en aan het eind van de dag iets vroeger naar huis gaan.

Dat was in elk geval mijn vaste overtuiging toen ik die januari-middag achter mijn bureau ging zitten en met mijn rechterhand door mijn net geknipte haar ging. Op dat moment ging mijn mobiel.

'Kun je naar boven komen, Göran?'

Het was Kent Hallgren, mijn chef. Hij was afkomstig uit Noordwest-Skåne, buiten Ängelholm, en sprak de u uit als een Duitse ü. Ongeveer zoals Anna Anka dat doet. Ik weet dat het Malmöse dialect schoonheidsfoutjes heeft, maar in vergelijking met de wanclanken die Kent voortbracht was het heel draaglijk. Ik had echter niet alleen moeite met zijn dialect. Kent was een uitgesproken Excel-man die alleen in tabellen en kolommen dacht. Een cijferneuker

zonder enig gevoel voor de taalkundige communicatie waarmee de afdeling waar hij leiding aan gaf zich bezighield. Hij vormde bovendien het levende bewijs dat ook iemand die elke algemene ontwikkeling mist vrij hoog kan opklimmen binnen de media- en communicatiebranche.

Ik geloofde dat hij respect voor me had, maar toen ik zijn stem in mijn mobiel hoorde, lag er een bevelende klank in. Ik nam de wendeltrap naar zijn kantoor op de eerste verdieping.

‘Ga zitten, Göran.’

Ik deed wat hij zei en hij deed de deur achter ons dicht. Op dat moment besepte ik dat er iets mis was.

‘Wil je een broodje?’

Kent hield me een mand met kaneelbroodjes voor. Ik nam er een, hoewel ik nog steeds propvol zat.

‘Er zijn klachten binnengekomen, Göran.’

‘O ja?’

Ik voelde mijn hartslag in mijn slapen bonken en omklemde het lunchbonnetje in de linkerzak van mijn corduroy colbertje met mijn zwetende hand. Kent bestudeerde me neutraal voordat hij zijn keel schraapte en verderging.

‘Het hoofd van de afdeling Publieke Werken is niet tevreden over de website die je hebt gemaakt. Er zitten veel te veel bugs en besturingsproblemen in. Vierendertig om precies te zijn. Dat moet een nieuw record zijn.’

Ik haalde diep adem en keek zo strak mogelijk in zijn ogen.

‘Dat zijn gewoon kleine technische foutjes die Daniel of Gisela kunnen rechtzetten. Ik heb hard aan de teksten gewerkt en daar heb je toch geen klachten over gehad?’

Ik probeerde denigrerend te klinken.

‘De taal, Kent, de taal moet binnen de communicatie verdorie toch het belangrijkste zijn?’

Kent frunnikte eerst aan zijn dasknoop en daarna aan zijn brilmontuur. Er lag een zweem nervositeit op zijn jongensachtige gezicht, maar zijn stem maakte me bang. Die klonk nog steeds bevelend en vastberaden, zonder de minste trilling van zijn stembanden.

‘Dit gaat zo niet langer, Göran. We kunnen Daniel en Gisela niet telkens als jij fouten maakt jouw rotzooi laten opruimen. Ze hebben het druk genoeg met hun eigen opdrachten.’

‘Ik heb niet zoveel fouten gemaakt.’

‘Ja, dat heb je wel. Het afgelopen jaar hebben we elke externe technische oplossing waar jij bij betrokken was moeten herstellen. Zie het onder ogen, Göran. De tijden zijn veranderd. De diensten die we tegenwoordig aanbieden hebben niet veel te maken met waar jij je twintig jaar geleden mee bezighield.’

Ik was volkomen overdonderd. Na een dienstverband van meer dan twee decennia werd ik binnen twee minuten verpletterd door een ongetalenteerde vent met een Noordwest-Skåns accent. Door een ondermaatse sukkel met krijtstreepbroeken en lamswollen pullovers. En hij was nog niet klaar.

‘Dat is niet het enige, Göran. Je hebt je niet correct gedragen tegenover Gisela.’

‘Wat bedoel je daarmee?’

‘Ze heeft het gevoel dat je misbruik van haar maakt.’

Ik werd overvallen door een kafka-achtig gevoel. Gisela was een van de drie vrouwen die bij het bedrijf werkten en bovendien de jongste en de mooiste. Ze had vrij grote borsten, en ze had de gewoonte om die naar voren te duwen als ze met je praatte. Misschien had ik een heel enkele keer een paar seconden te lang naar haar decolleté gekeken. Misschien was er een voorschrift in het gelijkheidsbeginsel van het bedrijf waarin dat verboden werd.

‘Op welke manier heb ik misbruik van Gisela gemaakt?’ vroeg ik gedwee.

‘Je hebt haar een heleboel routineklussen gegeven en zelf beslag gelegd op de prestigieuze opdrachten. Je hebt de krenten uit de pap gehaald. Je hebt haar de mogelijkheid ontnomen een eigen basis te creëren en van daaruit te werken.’

Hij praatte alsof hij een tekst oplas, wat hij misschien ook deed aangezien hij af en toe op zijn computerscherm keek. Het was in elk geval een opluchting dat ik ervanaf kwam zonder beschuldiging van seksuele intimidatie. En als ik niet aanwezig was bij mijn eigen executie zou ik mijn mond minachtend vertrokken hebben bij Kents opmerking over prestigieuze opdrachten.

‘Ik heb haar hulp gevraagd bij bepaalde technische details en ik heb het bedrijf de schande bespaard dat een werknemer met dyslexie persberichten schrijft,’ zei ik in een laatste wanhopige poging om het tij te keren met een ‘de aanval is de beste verdediging’-tactiek.

‘Gisela heeft geen dyxe... dyxelexie.’

‘En jij bent de juiste persoon om dat te beoordelen?’

Kent gaf geen antwoord maar pakte een vel papier. Hij bestudeerde het een seconde of dertig uitvoerig, wat voor mijn gevoel dertig minuten waren.

‘Er is meer, Göran. Van de tijd die je op kantoor doorbrengt ben je zevenenzeventig procent op internet aan het surfen.’

Ik dacht eerst dat hij een grapje maakte, maar er lag geen spoor van een glimlach op Kents gezicht.

‘Bedoel je dat jullie tijd en geld besteden aan het controleren van de internetgewoonten van het personeel? Om er daarna verslag van uit te brengen in cijfers en percentages?’

‘Ja, als dat gerechtvaardigd is.’

‘Ik dacht in mijn naïviteit dat we ons bezighielden met communicatie en dat het internet thuishoort in onze IT-wereld. Dat het zelfs een belangrijk instrument is.’

Kent schoof zijn brilmontuur over zijn neusrug naar beneden en keek me strak aan. Ik kreeg het stellige gevoel dat het een ingestudeerd gebaar was. Misschien had hij het op een managementcursus geleerd.

‘Dat hangt ervan af op welke websites je zit.’

‘Ik heb nooit pornosites bekeken! Nog nooit!’

Als je je met een reflexmatige oerkracht verdedigt tegen iets waarvan je nog niet bent beschuldigd, betekent het dat je schuldig bent. Maar in dit geval was ik dat niet. Ik zou het nooit in mijn hoofd halen om in een open kantoortuin naar computerporno te kijken. Ik zag het nut er niet van in.

‘Wind je niet op, Göran. Ik zeg niet dat je naar porno surft. Daarentegen heb je een ziekelijke belangstelling voor een website die Himmelriket heet. Als je op internet bent, zit je eenenzestig procent van de tijd op die site.’

‘Dat gaat over voetbal,’ piepte ik.

‘Ja, dat heb ik begrepen. Over Malmö FF. Voor zover ik weet hebben we geen zakelijke contacten met Malmö FF. Toch heb je het afgelopen halfjaar gemiddeld twee uur en drieëndertig minuten van je dagelijkse werktijd op kantoor doorgebracht op het forum van Himmelriket. Wat me het meest verbaast is dat je niet deelneemt aan de discussies. Je lijkt alleen de bijdragen van anderen te lezen. Dat is heel merkwaardig.’

Op het moment dat Kent ‘merkwaardig’ zei, besepte ik dat het een gelopen race was. Hij had namelijk gelijk, die onnozele hals. Het was merkwaardig, op de grens van pervers, als een tweeënvijftigjarige man met een universitaire graad in zowel literatuurgeschiedenis als politicologie, met vijftig jaar ervaring als copywriter en schrijver, met een verleden als niet onverdienstelijk drummer en met een zwarte coltrui onder een versleten ribfluwelen colbert, een derde deel van zijn werktijd besteedde aan het lezen van wat een aantal werkloze of werkschuwe voetbalnerds schreven over het voetbalteam van de stad. En dat drie maanden voordat de eredivisie begon.

‘Ben jij een fan van Helsingborgs?’ vroeg ik toonloos.

Voor de eerste keer tijdens ons gesprek keek Kent verbaasd. Daarna glimlachte hij een beetje.

‘Nee nee, voetbal is niet mijn ding en Helsingborg is niet mijn stad. Ik kom uit Ängelholm en daar houden we van ijshockey. Rögle.’

Ik had moeten beseffen dat Kent een ijshockeymens was. Er is een cruciaal verschil tussen voetbalmensen en ijshockeymensen. Voetbalmensen hebben een verankering in de aarde, in de cultuur. Hockeymensen glijden als ontwortelde, verdwaalde zielen over de oppervlakte rond. Heel onnozel. Het was een onbetwistbare waarheid, ook al was ik op dat moment niet in staat om die te verdedigen.

Nadat Kent de laatste druppel bloed uit me had geperst werd hij meteen vriendelijker. Dat had hij waarschijnlijk ook geleerd op de managementcursus. Ik kreeg een aanbod waar ik geen nee tegen kon zeggen: een jaarsalaris als ontslagpremie; een goed getuigschrift; de belofte van twee consultatieopdrachten per jaar gedurende twee jaar (alleen schrijfwerk); en een mededeling aan het personeel waarin Kommunikatörerna het betreurde dat hun jarenlange werknemer Göran Borg er helaas voor had gekozen om zijn vleugels uit te slaan als freelancer.

Kent wilde zelfs een bescheiden afscheidsfeest voor me organiseren, maar dat stond mijn trots niet toe. Alleen al bij de gedachte met een drankje in mijn hand te proberen niet in Gisela’s decolleté te kijken kronkelden mijn ingewanden als palingen.

‘Ik zoek mijn spullen vanavond bij elkaar, als iedereen naar huis is,’ zei ik.

3

De eerste drie dagen van mijn nieuwe leven – na Kommunikatörerna – bevond ik me in een bijna vegetatieve toestand. Ik was in leven, maar toonde weinig tekenen van menselijk intellect. Navelpluis en stofvlokken gedijden uitstekend op en rondom me. Ik verliet mijn flat aan het Davidshallsplein maar tien minuten per dag om naar de buurtwinkel op de hoek te gaan om eten in te slaan.

Het kauwgom kauwende meisje achter de kassa bekeek me elke dag met een mengeling van medelijden en afkeer terwijl ik min of meer dezelfde artikelen op de lopende band zette. Behalve een of ander diepgevroren magnetrongerecht, een paar blikjes Coca-Cola, brood en wat beleg was dat voornamelijk ijs. Ben & Jerry's in verschillende smaken, van Caramel Chew Chew tot New York Super Fudge Chunk. Het troostcentrum in mijn hersenen schreeuwde om Ben & Jerry's, vijand nummer één van Weight Watchers, met dezelfde dwangmatige nadruk als een krolse kat in maart naar katers roept. Het zag er niet goed uit. Je moest goedkope alcohol drinken of sigaretten zonder filter roken als je een crisis in je leven meemaakte in plaats van te zwelgen in calorierijk ijs.

Ik bood ongetwijfeld een pathetische aanblik zoals ik op de bank zat en met een lepel rechtstreeks uit de ronde ijsverpakkingen at terwijl ik hologig naar het plasmatelevisiescherm staarde. Als een scène uit een verfilmde chicklit, met het verschil dat ik geen relatief jonge vrouw met een beginnend gewichtsprobleem was die naar slechte middagsoapseries keek (en van wie je wist dat ze aan het eind haar prins zou vinden), maar een man van middelbare leeftijd met een bestaand gewichtsprobleem die naar herhalingen van Bundesligawedstrijden op Eurosport keek (en van wie je vrij zeker wist dat hij aan het eind zijn prinses niet zou vinden).

Maar het Duitse voetbal was robuust en verheffend, en op de vierde dag na Kommunikatörerna begon ik voorzichtig na te denken over wat er was gebeurd. Ik had een rode kaart gekregen van

Kent. Niet vanwege mijn taxigewoonten en representatiebonnen, waarover hij met geen woord had gerept, maar omdat ‘de tijden veranderd waren’. De opmerking schreeuwde zozeer de dag des oordeels dat ik die niet in haar geheel kon verwerken. In plaats daarvan koos ik ervoor om mezelf te kwellen door naar de voetbalwebsite Himmelsriket te surfen.

Het was pijnlijk dat ik het zo had overdreven en dat ik van pure verveling op mijn werk tijd had verspild aan het lezen van slecht geformuleerde theorieën over de aankopen die Malmö FF voor het komende seizoen moest doen. Onnozeler kon het niet. En absoluut onwaardig voor een man die ooit culturele artikelen voor *Aftonbladet* had geschreven over de overeenkomsten tussen de Argentijnse tango en Argentijns voetbal, die als tiener in 1973 in het besneeuwde stadion van Gelsenkirchen was geweest en Bosse Larsson tijdens de selectiewedstrijd voor het wereldkampioenschap de strafschoop tegen Oostenrijk had zien nemen, en die Zlatan Ibrahimović uitgebreid had geïnterviewd voor een glossy Nederlands zakentijdschrift toen hij de overstap naar Ajax in Amsterdam maakte.

Op een bepaalde manier was het beter geweest als ik was ontslagen omdat ik naar porno keek. Dan had ik hulp kunnen zoeken voor mijn seksverslaving. Ik had echter nog nooit gehoord over een ontwenningsskliniek voor mannen van middelbare leeftijd die verslaafd waren aan voetbalblogs.

De vierde dag na Kommunikatörerna was een vrijdag. Mijn mobiel ging over en toen ik op de display zag wie het was besloot ik met tegezin om op te nemen.

‘Hallo, Erik.’

‘Göran! Waarom neem je niet op?’

‘Dat heb ik net toch gedaan?’

‘Cool. Maar daarvoor. Ik probeer je al dagenlang te bereiken.’

‘Sorry, ik heb het nogal druk gehad.’

‘Waarmee, als ik vragen mag?’

‘Daar kunnen we het beter een andere keer over hebben.’

‘Goed, vanavond om acht uur in Bullen. De hele groep komt, behalve Sverre natuurlijk. Hij beweert dat hij migraine heeft maar ik durf er een honderdje om te verdedden dat dat wijf van hem hem vastgeketend heeft aan het fornuis.’

‘Ik weet niet of dat lukt. Ik heb nogal een kater.’

‘Die kun je het best genezen met een fles wijn. Kom op! Het is hartstikke lang geleden dat we allemaal bij elkaar waren. Ben je een vent of een mietje?’

Het was aanlokkelijk om ‘mietje’ te antwoorden, maar tegelijkertijd beseftte ik dat ik vroeg of laat de buitenwereld tegemoet zou moeten treden en dat ik dat net zo goed in een kroeg kon doen waar ik me thuis voelde en die op strompelafstand van mijn flat lag als ergens anders. Ik hoefde tenslotte niet alle details te vertellen.

‘Oké dan maar, om acht uur in Bullen.’

Erik Pettersson was mijn beste vriend, of in elk geval degene met wie ik het meest omging. We waren bevriend sinds onze middelbareschooltijd, toen we de nogal lawaaiige rockband Twins hadden opgericht, waarmee we een single hadden uitgebracht waarvan meer dan zevenhonderd exemplaren waren verkocht en die een paar keer op een plaatselijk radiostation was gedraaid. Maar we waren vooral een liveband, en er kwamen veel jonge mensen naar onze optredens in kleine clubs en op privéfeesten. Ik was de maatvaste drummer die op de achtergrond zat en me een slag in de rondte trommelde, terwijl Erik de charismatische zanger was die met een elektrische gitaar om zijn nek helemaal vooraan op het podium stond en de aandacht van alle meisjes kreeg.

Onze vriendschap bleef door de jaren heen bestaan. Eriks relaties met vrouwen waren zowel niet te tellen als spraakmakend. Hij was één keer getrouwd geweest, met een Turks supermodel, maar dat had maar drie weken geduurd. Vriendinnen had hij des te meer: een bekende Zweedse actrice, een Russische prima ballerina, een door Satan geïnspireerde dichteres uit Årjäng, een Deense bedrijfsmanager, een arts, een moeder van vier kinderen uit Lund, en daarnaast een ontelbaar aantal andere spannende en mooie vrouwen. Hij had geen kinderen gekregen maar wel meerdere harten gebroken. Een daarvan was van Mia, mijn ex-vrouw.

Mia Murén zat in onze parallelklas en ik had al vroeg een oogje op haar. Ze was niet mooi op de opzichtige manier die middelbare-schooljongens aanspreekt. Haar neus was markant, op de grens van groot, en haar rechteroog loenste een beetje. Maar voor mij waren dat alleen charmante kleine gebreken die haar uiterlijk karakter gaven en die een perfecte aanvulling waren op het onweerstaanbare, lange en dikke kastanjekleurige haar dat los over haar schou-

ders viel, het slanke maar toch welgevormde lichaam en de enigszins weemoedige glimlach. Toen ze bij onze optredens kwam kijken deed ik alles om haar aandacht te trekken. Ik stuurde kleine tromroffels en veelbetekenende blikken van het podium, gaf haar bier in de pauzes en nodigde haar uiteindelijk als een echte rocker uit om backstage te komen. Dezelfde avond ging ze met Erik mee naar huis.

Ik huilde tranen met tuiten in eenzaamheid. Ze waren drie maanden lang een stel tot hij het een week voor het eindexamen uitmaakte.

Mia huilde tranen met tuiten in het openbaar.

Ik probeerde haar onhandig te troosten en tegelijkertijd mijn blijdschap te verbergen omdat ze weer vrij was. Die keer gebeurde er niets tussen Mia Murén en mij. Na de zomer ging ze naar Parijs om een jaar als au pair te werken en daarna vertrok ze naar Stockholm om een opleiding tot fysiotherapeut te volgen.

Pas zes jaar later kruisten onze paden elkaar weer, op een feest bij de kennis van een kennis in Malmö, waar Erik toevallig ook aanwezig was. Hij had op dat moment zijn handen vol aan een Portugese fadozangeres en Mia en ik gingen die avond naar mijn kleine vrijgezellenflat, die maar op een steenworp afstand lag van mijn huidige, aanzienlijk grotere vrijgezellenflat. Een halfjaar later trouwden we en na nog een jaar woonden we in een rijtjeshuis in de villawijk Djupadal aan de rand van Malmö en hadden we een auto en een hond en niet veel later ook kinderen. Erik was trouwens getuige op onze bruiloft. Tot op de dag van vandaag herschrijft hij de geschiedenis door het verhaal te verspreiden dat hij degene was die ons had gekoppeld.